

Kokousmuistio 19.2.2021

Kokous: 45th Meeting of the Focal Point (FP) network
Paikka: verkko (TEAMS)
Aika: 10–11.2.2021
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Ruokavirasto
Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu>

Tiivistelmä

EFSA:n kansallisten yhteys henkilöiden (Focal Point) työ jatkuu virtuaalisena. 45. kokouksessa puhetta johti EFSA:n Victoria Villamar. Osallistujia oli molempina kokouspäivinä ”langoilla” kaiken kaikkiaan reilut 50 henkilöä. Kokoukseen osallistuivat myös usean maan Focal Point -varajäsenet maidensa edustajien ohella. Uusia jäseniä oli mukana Belgiasta, Saksasta, Slovakiasta ja Sloveniasta. Kokouspäivien päähuomio keskittyi Focal Point -verkoston ulkoiseen arviontiin sekä parhaiden käytäntöjen & kokemusten jakamiseen. Kokouksessa käsiteltiin myös tuloksia vuoden 2020 Focal Point -toiminnasta sekä suunnitelmia vuodelle 2021. Kaikki kokouksessa pidetyt esitykset löytyvät EFSA:n sivuilta. Katso ne [tästä](#).

Kokouksen kulku

Victoria Villamar avasi kokouksen ja kertoi, että etäilystä huolimatta FP:t ovat saaneet paljon aikaan, mikä näkyy mm. EFSA:n EUFORA -riskinarviointikoulutusohjelmaan saapuneista noin 700 hakemuksista kaiken kaikkiaan 29stä eri maasta. Drago Marojevic täydensi FP -verkoston jatkavan toistaiseksi virtuaalisia kokouksia, joiden rinnalla jatketaan myös epävirallisia kuukausittaisia ”Check Point” -seurantokokouksia, joissa vaihdetaan pääasiassa vinkkejä ja kuullaan EFSA:n neuvoja lisätehtävien toteuttamisvaatimuksista sekä niiden raportoinnista.

Seuraavaksi katsottiin **alustavia tuloksia vuoden 2020 FP -toiminnasta**. Kaikki FP:t olivat palauttaneet EFSA:lle maaraporttinsa annetussa aikataulussa ja tehtävät olivat poikkeusoloista huolimatta toteutettu varsin korkeatasoisesti sekä lähes tulkoon EFSA:lle ilmoitetun suunnitelman mukaisesti (98 % EFSA:n budjetista kuitattiin käytetyksi). Osa FP:sta oli toteuttanut enemmän tehtäviä kuin oli vuosisuunnitelmassa ilmoittanut tekevänsä (etenkin tukitoimet, jotka liittyvät tutkimuskonsortioiden ja muiden kumppanuuksien muodostamisiin oli suosituin extratyö). Jonkun verran haparointia EFSA kertoi näkevänsä datankeräykseen ja -siirtoon liittyvien lisätehtävien toteutuksessa. Tänä vuonna EFSA aikookin panostaa näiden lisätehtävien ohjaamisessa ja niihin tullaan kehittämään tarkastettavia välitavoitteita. Lisäksi mainittiin, ettei EFSA aio auditoida maiden FP -toimintaa vuoden 2020 osalta.

EFSA kertoi myös Art36 -konseptin ympärillä toimineen työryhmän (FI, DK, EL, IT, NO) jatkavan EFSA:n pyynnöstä toimintaa myös vuonna 2021 EFSA:n apukäsinä. Vuodelle 2021 FP:t ovat jälleen korvamerkinneet etukäteen vuoden aikana toteutettavat tehtävät ja lisätehtävät, joilla on mahdollista tuplat FP -rahoitus. Moni FP on valinnut toteutettavaksi uusia tukitehtäviä liittyen dataan, tuotehyväksyntään ja tutkimukseen (FI:n suunnitelma käsittää varsinaisten FP-tehtävien ohella täyden lastin lisätehtäviä, joiden toteuttamisesta katsomme hyötyvämmä eniten mm. datankeräykseen ja -siirtoon liittyviä tehtäviä).

Seuraavaksi EFSA:n Stef Bronzwaer kertoi 14 maan (FI mukaan lukien) **päivittäneen EURAA -katalogia kansallisista rahoitusmahdollisuuksista**. Katalogi lisättäneen EFSA:n [Research Platform -sivuille](#) kaikkien saataville ja sitä on tarkoitus myös hyödyntää RARA -tapahtumassa, jonka kerrottiin siirtyvän koronatilan tunteen takia joulukuulle, jolloin tapahtuma järjestettäneen Berliinissä FP- ja AF -kokousten yhteydessä. Tapahtuman tavoitteena on mm. lisätä synergiaa jäsenvaltioiden ja Horisontti -ohjelmien välille.

EFSA:n Adrian Razquin Cesar antoi **palautetta datankeräykseen ja -siirtoon liittyvien lisätehtävien toteuttamisesta** ja pyysi, että tehtävän toteuttamisessa onnistunut FR voisi jakaa raporttinsa asiasta muille malliksi. FP:ja myös ohjeistettiin raportoimaan datan keräyksen ja -siirron pullonkauloja kansallisella tasolla. EFSA ei ole kiinnostunut kuulemaan mitkä asiat ovat pielessä heidän päässään, koska ovat niistä tietoisia ja yrittävät jatkuvasti parantaa niitä. Datan oikea-aikaista siirtoa EFSA:lle vaikeuttavien pullonkaulojen tunnistamisen jälkeen maiden asianosaisten tulee laatia EFSA:lle toimintasuunnitelma, joka sisältää ongelmanratkaisun lisäksi aiheeseen liittyvän prioriteettisuunnitelman. Em. pitää toteuttaa *data domain* -kohtaisesti ja mahdollisimman yksityiskohtaisesti. Lisäksi pullonkauloihin liittyvät koulutustarpeet tulee kartoittaa ja listata EFSA:lle, sekä järjestää toivotuista aiheista kansallisia koulutuksia. FP:ien edistymistä näissä tehtävissä tullaan seuraamaan ”Check Point”-point kokouksissa, jolloin FP:t joutuvat esittelemään vuoron perään tehtävien toteutusta.

Aiheesta virisi vilkas keskustelu, jossa useat FP:t kertoivat EFSA:n vaativan lähes mahdottomia. FP:t ovat hankalassa välikädessä. EFSA:n olisi huomioitava FP:ien asema/rooli jossa he maissaan ovat.

FPlla ei myöskään ole dataan liittyvää substanssiosaamista, ts. esim. datankeräykseen, -siirtoon ja -laatuun liittyvät tekniset yksityiskohdat ovat usealle vaikeasti ymmärrettäviä.

Seuraavaksi EFSA:n Gabriele Zancanaro juoksutti läpi **lisätehtävien sisältöä, jotka liittyvät eläintautitietojen keräyshanke SIGMA**an. Tänä vuonna maakortit tarkastetaan ja päivitetään FPien saamalla maakohtaisilla tunnuksilla. Lisäksi toteutetaan ”*master template*” päivitys laboratoriodatan osalta. FPt tulevat saamaan asiasta vielä lisäohjeistusta 23-24.3 ”Check Point”-kokouksissa.

Kokouksessa kuultiin myös tuoreimmat **uutiset FP -toiminnasta käynnistetyistä ulkoisesta arvioinnista**, jonka tarkoituksena on entisestään vahvistaa FP -verkoston asemaa, luoda selkeyttä eri ryhmien (FP, SN, AF, MB) rooleihin ja parantaa FP -verkoston toimintaa. Arvioinnin toteuttaa usean eri tahon muodostama konsortio, jonka edustaja Maja Hranilovic kertoi kokouksessa arvioinnin suuntaviivoista. Arviointi tulee sisältämään kustannus-hyötyanalyysin, kirjallisuuskatsauksen, haastatteluja (AF, EFSA:n yksiköt, DG SANTE) ja FPeille kohdistetun kyselyn. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota myös FPien rooliin tulevaisuudessa. Haastattelut ja kysely toteutetaan maaliskuussa. Arviointiryhmä tarkastelee asiaa myös KV-tasolla ja yrittää löytää kansainvälisiltä organisaatioilta (WHO, FAO jne.) hyväksi-havaittuja ja toteuttamiskelpoisia käytäntöjä tuotavaksi myös FP toimintaan, jotta FPt voisivat tehdä työnsä vielä paremmin. Tarkoitus on myös selvittää mikä ei toimi. Arvioinnin kulkua esitellään tulevissa AF- ja FP -kokouksessa. Loppuraportti aiheesta valmistuu elokuussa ja uudet FP -sopimukset tehdään, kun arvioinnin tulokset ovat käytettävissä.

Toisen kokouspäivän alkuun EFSA:n Cina Cioacata ja Jane Richardson kertoivat huomanneensa **ongelman useiden Knowledge Junction -tietokantaan vietyjen dokumenttien osalta** ja muistuttivat, että jos dokumentilla on jo tunniste (esim. ISBN -numero), joka identifioi sen, uutta identifiointitunnistetta ei näille pidä lisätä tietokannasta. Dokumentin identifioiva tunniste on uniikki, eikä dokumentilla voi olla useampia tunnisteita. Ongelmia aiheuttavat myös copyrightit ja lisensoidut dokumentit. AT ja IE esittelivät omia julkaisukäytäntöjään ja epäilevät, etteivät he enää pysty julkaisemaan Knowledge Junctionissa dokumenttejaan nykypolitiikalla. Keskusteluissa monet FPt jakoivat saman huolen. Lisäksi nostettiin esille, että kansallisille riskinarvioinneille tarvitaan paikka, josta ne ovat kaikkien saatavilla. EFSA selvittää parhaillaan, miten ilmenneet ongelmat taklattaisiin. Mahdollista on myös muuttaa tietokannan politiikkaa. FPt ehdottivat, että asian selvittelyyn lisättäisiin muutama FP EFSA:lle avuksi.

Seuraavaksi Gorgias Garofalakis päivitti **EFSA:n suunnitelmia sidosryhmien sitouttamisesta EFSA:n toimintaan**, jonka puitteissa jäsenmaat saavat mm. suuremman roolin EFSA:n lausuntojen valmistelutöissä. Asian tueksi on perustettu AF -ryhmä ja FPt on valjastettu tukemaan myös tätä työtä.

Martina Kurišova esitteli TIM -tekoälytyökalun käyttöä, jota FPt voivat hyödyntää esim. välittäessään EFSA:n rahanhaku-uutisia maissaan relevanteille tahoille sekä kartoittaessaan maistaan sopivia uusia yhteistyöorganisaatioita Art.36 listalle.

Rory Harrington esitteli **EFSA:n tämän vuoden viestintäsuunnitelmaa, jossa keskitytään mm. EU:n riskinarvioinnin avoimuudesta ja kestävydestä annetun asetuksen (EU) 2019/1381 toimeenpanoon, mehiläisten terveyteen, kestäväan ja terveelliseen ruokaan**. Victoria Villamar mainitsi EFSA:n ja komission DG Sante:n pitävän julkistapahtuman em. asetuksen tiimoilta 27.3. Vielä on epäselvää, onko tapahtuma avoin ja kutsutaanko jäsenmaita missä laajuudessa mukaan.

CY kertoi järjestäneensä ImproRisk koulutustapahtuman, johon myös EL ja ME olivat osallistuneet. Parhaillaan **ImproRisk -työkalusta kehitetään avointa nettisovellusta**. Valmistu pitäisi olla syyskuussa.

Kokouksen lopuksi Drago Marojević kertoi vuonna **2022 Brysselissä ja verkossa järjestettävästä tieteellisestä konferenssista ”ONE – Health, Environment, Society – Conference**”, jonka EFSA järjestää yhteistyössä ECDC:n, ECHAN, EEAN, EMAN ja komission JRC:n kanssa 21-24.6. 2022. FPt pyydettiin promootioavuksi. Konferenssilla on myös omat www-sivut: <https://www.one2022.eu/> Abstraktien lähetyksen avautuu touko-kesäkuussa ja konferenssiin rekisteröityminen ensi vuoden alussa.

Muut asiat

- EFSA:n sivuilla on julkaistu [edellisen kokouksen pöytäkirja ja kokouksessa pidetyt esitykset](#)
- EFSA kertoi jakavansa ASF -kampanjasta pian valmistuvan loppuraportin FPille. Uusi ehdotus aiheesta tehty.
- ME esitteli [FoodHub -hanketta](#) (= *Centre of Excellence for Digitalization of Microbial Food Safety Risk Assessment and Quality Parameters for Accurate Food Authenticity Certification*), joka toteutetaan MEn, DEN (BfR) ja RSn yhteistyönä seuraavien 3 vuoden aikana.

Seuraava kokous: 46th 7-9.6.2021 TEAMS

JAKELU: P. Mäkelä, J. Nieminen, P. Tuominen, L. Maunuksela, J. Husu-Kallio/MMM, T. Aaltonen/MMM